

Lagutskottets betänkande

1981/82:15

om ändring i utsökningsbalken m. m.

Ärendet

I ärendet behandlar utskottet proposition 1981/82:49 vari regeringen (justitiedepartementet) efter att ha hört lagrådet föreslår att riksdagen skall anta förslag till lag om ändring i utsökningsbalken.

Vidare tar utskottet upp en fråga om ändring av en under våren 1981 antagen ny lydelse av 36 § bostadsrättslagen (1971:479).

Propositionens lagförslag

Förslag till

Lag om ändring i utsökningsbalken

Härigenom föreskrivs att 16 kap. 6 § utsökningsbalken skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

6 §

Kronofogdemyndigheten skall vid behov ombesörja transport av egendom som skall bortföras, hyra utrymme för förvaring av egendomen och vidtaga andra liknande åtgärder som föranleds av avhysningen.

Innan åtgärd enligt första stycket vidtas, skall parterna underrättas, om det kan ha betydelse för dem.

Den som har mottagit egendom för förvaring i fall som avses i första stycket har rätt till skälig ersättning av svaranden för förvaringen. Har egendomen inte hämtats tre månader efter avhysningen, får den som har mottagit egendomen sälja den och ta ut sin fordran ur köpeskillingen eller, om egendomen uppenbarligen saknar försäljningsvärde, bortskaffa den. Innan egendomen säljs eller bortskaffas skall svaranden, om han kan nås, anmanas att hämta egendomen. Anmaningsskyldigheten anses fullgjord genom att anmaningen har sänts i rekommenderat brev till svarandens kända adress. I övrigt tillämpas 3–6 §§ lagen (1950:104) om rätt för hantverkare att sälja gods som ej

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

avhämtats. Vid tillämpningen av dessa bestämmelser skall vad som sägs om beställaren avse svaranden och vad som sägs om hantverkaren avse den som har mottagit egendomen för förvaring.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1982 men tillämpas inte i fall då någon före ikraftträdandet har mottagit egendom för förvaring.

Utskottet

Under våren 1981 skedde en genomgripande reform av utsökningsrätten. Den 21 maj beslöt riksdagen att anta en ny utsökningsbalk (UB), som träder i kraft den 1 januari 1982 och ersätter 1877 år utsökningslag (prop. 1980/81:8 och 84, LU 1980/81:23 och 24). Reformen innebär bl. a. att överexekutorsorganisationen avskaffas och att de arbetsuppgifter som f. n. åvilar överexekutor överförs till kronofogdemyndigheterna. Den befogenhet att förordna om handräckning som ankommer på överexekutor flyttas dock över till allmän domstol. Bestämmelser om handräckningsförfarandet har tagits upp i en särskild handräckningslag. Även handräckningslagen antogs av riksdagen den 21 maj 1981 (prop. 1980/81:80, LU 1980/81:25) med ikraftträdande den 1 januari 1982. I samband med utsökningsreformen antogs följdändringar i ett hundratal olika lagar.

I utsökningsbalken har i 16 kap. 6 § tagits in en bestämmelse som innebär att kronofogdemyndigheten vid behov skall hyra utrymme för förvaring av egendom som förs bort i samband med avhysning från fast egendom, bostadslägenhet eller annat utrymme i byggnad, om förvaring inte kan ordnas på annat sätt. Vid riksdagsbehandlingen av UB uttalade utskottet (LU 1980/81:23 s. 41) att det var av vikt att kronofogdemyndigheterna erhöll tillräckliga resurser för att klara av skyldigheten enligt 16 kap. 6 § UB. Utskottet utgick från att detta skulle komma att beaktas av regeringen.

Ett stort problem för den som åtar sig att magasinera avhyst egendom är att få ut någon förvaringsavgift. Ofta bryr sig ägaren över huvud taget inte om att hämta sin egendom och inte sällan visar det sig svårt för förvararen att ens få kontakt med ägaren. Med stöd av 12 kap. 8 § handelsbalken kan förvararen hålla egendom inne som säkerhet för sin fordran på grund av förvaringen. Förvararen har dock, om egendomen inte löses ut, ingen självständig rätt att försälja denna. Vägrar ägaren att lösa ut den förvarade egendomen, måste förvararen därför skaffa sig en exekutionstitel och anvisa den förvarade egendomen till utmätning. På grund av nämnda förhållanden är det ofta förenat med betydande svårigheter att få tag på någon som är villig att magasinera avhyst egendom.

I syfte att lösa nu angivna problem föreslås i propositionen att 16 kap. 6 §

UB kompletteras med en bestämmelse av innebörd att den som har mottagit egendom för förvaring i samband med avhysning skall kunna göra sig av med egendomen, om den inte har hämtats senast tre månader efter avhysningen. Egendomen får då säljas eller, om den uppenbarligen saknar försäljningsvärde, bortskaffas. Beträffande bl. a. sättet för försäljningen och skyldigheten att redovisa eventuellt överskott skall tillämpas reglerna i 1950 års lag om rätt för hantverkare att sälja gods som ej avhämtats. Lagändringen föreslås träda i kraft samtidigt med utsökningsbalken i övrigt, alltså den 1 januari 1982.

Den nu föreslagna lösningen torde komma att underlätta för kronofogdemyndigheterna att få tag i någon som är villig att ta om hand avhyst egendom för magasinering. Utskottet tillstyrker bifall till förslaget. För att undvika missförstånd om vilken lydelse av 16 kap. 6 § som skall gälla vid balkens ikraftträdande den 1 januari 1982 bör ikraftträdandebestämmelsen i nu föreliggande lagförslag utgå och en redaktionell ändring med anledning därav göras i övergångsbestämmelsen.

Utskottet vill tillägga att 1950 års lag om rätt för hantverkare att sälja gods som ej avhämtats f. n. är föremål för översyn. I propositionen upplyses att översynen kan beräknas komma att avslutas i anslutning till slutförandet av arbetet på en ny konsumenttjänstlag. Utskottet förutsätter att i samband därmed provas hur den nu föreslagna regleringen i 16 kap. 6 § UB lämpligen bör anpassas till den lagstiftning som översynen kan resultera i.

I samband med föreliggande proposition vill utskottet ta upp en annan fråga. Till de lagar som ändrades med anledning av den nya handräckningslagen hörde bostadsrättslagen (1971:479). Ändringen (SFS 1981:850) innebär bl. a. att vad som i 36 § sägs om överexekutor utgår.

Till grund för ändringen av 36 § lades paragrafen i sin lydelse under 1980. I lagstiftningsärendet observerades inte att paragrafen ändrats av riksdagen den 3 december 1980 i samband med införandet av skärpt lagstiftning mot dobbleri (prop. 1979/80:179, JuU 1980/81:12, SFS 1980:891). Lagändringen, som trädde i kraft den 1 januari 1981, innebar att i 36 § infördes en hänvisning till en ny punkt 8 i 33 § första stycket.

På grund av att sistnämnda ändring av 36 § bostadsrättslagen inte observerades, när paragrafen ånyo ändrades, kom den nya lydelsen av paragrafen inte att innehålla någon hänvisning till 33 § första stycket 8 samma lag. Detta förhållande bör nu rättas till.

Utskottet föreslår således att riksdagen ändrar den nya ännu ej lagakraftvunna bestämmelsen i 36 § bostadsrättslagen så att hänsyn tas såväl till reformen om skärpt lagstiftning mot dobbleri som till reformen av utsökningsrätten.

Utskottet hemställer

1. att riksdagen antar det i proposition 1981/82:49 framlagda förslaget till lag om ändring i utsökningsbalken med den ändringen att övergångsbestämmelsen erhåller följande som *utskottets förslag* betecknade lydelse

Regeringens förslag

Denna lag *träder i kraft den 1 januari 1982* men tillämpas inte i fall då någon före ikraftträdandet har mottagit egendom för förvaring.

Utskottets förslag

Denna lag tillämpas inte i fall då någon före ikraftträdandet *av utsökningsbalken den 1 januari 1982* har mottagit egendom för förvaring.

2. att riksdagen antar följande av utskottet utarbetade förslag till lag om ändring i lagen (1981:850) om ändring i bostadsrättslagen (1971:479).

Förslag till

Lag om ändring i lagen (1981:850) om ändring i bostadsrättslagen (1971:479)

Härigenom föreskrivs att 36 § bostadsrättslagen (1971:479) i den lydelse lagen erhållit genom lagen (1981:850) om ändring i nyssnämnda lag skall ha nedan angivna lydelse.

Lydelse enligt SFS 1981:850

Föreslagen lydelse

36 §¹

Uppsägs bostadsrättshavaren till avflyttning av orsak som anges i 33 § första stycket 1 *eller* 4–6, är han skyldig att genast avflytta, om ej annat följer av 35 §. Uppsägs bostadsrättshavaren av annan i 33 § angiven orsak, får han bo kvar till den fardag för avträdande av hyrd lägenhet som inträffar närmast efter tre månader från uppsägningen, om ej rätten prövar skäligt ålägga honom att avflytta tidigare.

Uppsägs bostadsrättshavaren till avflyttning av orsak som anges i 33 § första stycket 1, 4–6 *eller* 8, är han skyldig att genast avflytta, om ej annat följer av 35 §. Uppsägs bostadsrättshavaren av annan i 33 § angiven orsak, får han bo kvar till den fardag för avträdande av hyrd lägenhet som inträffar närmast efter tre månader från uppsägningen, om ej rätten prövar skäligt ålägga honom att avflytta tidigare.

¹ Senaste lydelse 1981:850.

Stockholm den 1 december 1981

På lagutskottets vägnar

LENNART ANDERSSON

Närvarande: Lennart Andersson (s), Bernt Ekinge (fp), Inger Lindquist (m), Ivan Svanström (c), Stig Olsson (s), Joakim Ollén (m), Arne Andersson i Gamleby (s), Martin Olsson (c), Olle Aulin (m), Owe Andréasson (s), Bengt Silfverstrand (s), Margot Håkansson (fp), Stina Andersson (c), Ingrid Segerström (s) och Lars Hedfors (s).

